

Pilinszky Jánosnak

Budapest, 1974. szeptember 12.

Kedves János,
köszönöm a könyvet, nagy örömet okoztál vele.
Ölel:

Laci

„köszönöm a könyvet” – Pilinszky János: VÉGKIFEJLET, amelynek a dedikációja így szól: „Németh Lászlónak baráti és tanítványi szeretettel és ragaszkodással János”

Szabó T. Anna

PORTRÉ

(Hárs)

Egy padon ül. Szitál rá
a hársvirág szemetje.
Percegve indul útnak,
pörögve hull alá.
Megborzong. Letérdelne
a törmelék-kövekre,
s fejét a túlhevült zöld
füvekre hajtaná.

(Szilveszter)

A kádban dúdol, aztán beleun,
a lábát borotválja (nincs kinek),
fél lábbal lány és fél lábbal faun,
nézi a habtól hólyagos vizet.

A bokájából szivárog a vér.
Kiszáll a kádból, a haja csöpög.
Keze a párás csempekőhöz ér,
ahogy kivesz egy friss törölközőt.

A szoba tele barna félhomállyal,
a hosszú, hosszú éjszaka közel.
Majd ül, két combja közt pezsgőspohárral,
s szerelmes filmet nézve alszik el.

(Színház)

Papírmasé, csak díszletek, nem érti,
honnan száll fel a szűrős, furcsa szag,
moha, avar, vadállatok szaga,

s míg Titánia kéjjel simogatja
az undorító számárfülekét,
s a férfi félpucérra vetkezik,

eszébe jut, hogy három éve csak,
hogy egy kettesben tett kirándulás
után, amikor hazaért, ivott,

szorongatta a néma telefont,
meztelenül feküdt a szőnyegen,
és rángatózva, csukladozva sirt.

(Kút)

Mint mikor éppen neki szerelemről
fecsegnék, pedig kilátástalan,
és mindenkinél többet tud a vágyról,
és évek óta sír csak, hangtalan,
mint amikor egy könyv kerül kezébe,
fekete-fehér anatómia,
s leírva látja, ábrázolva látja
azt, amit nem szabadna látnia –

„...elpattan a szív, üt és összerándul,
sírás csomója, kút fölött a súly,
zuhan, zuhan a méretlen sötétbe,
hangtalanul és visszhangtalanul...”

(Eső)

Mintha már hetek óta esne.
Suhog, zuhog az égi víz.
Lámpát gyújtott, mert itt az este.
Kötni kezd. „Nemsokára tíz.”

Megszámolja a szemeket,
és arra gondol: „Elmehetnék,
de nincs kivel. Hát nem megyek.
Talán kibírom ezt az estét.”

(Vendégség)

Kristálycsillár. Ez a szalon.
Fotelek, biedermeier asztal.
Molyrágta kárpit a falon,
erdővel, őzzel, alkonyattal.

Nagynéni: öreg és süket,
szörpöt ad, nyúlós süteményt.
Nézik a tévét: Betty szül,
és jaj de sajnálják szegényt.

(Villamos)

Olvas: ölében füzetes regény.
Azután abbahagyja. („Rossz a fény.”)
És kibámul a fényes villamosból,
elmélázik, az elmúlásra gondol,
és lát üzletet, éttermet, mozit,
nézi a város fényreklámjait.
Vedlett árnyékok, lombtalan platánfák.
Futóesőtől fényesek a járdák.

(Park)

Kicsit hosszú az új piros kabát,
az új pulóver karcolja a bőrt.
Lépked a lombjahullott parkon át,
néptelen allé, lucskos, őszi kert.

Már havazik. Megáll a félhomályban,
nézi, ahogy száll a lélegzete.
Egy hárs törzsének nekiveti hátát,
de mintha csúszna, lassan, lefele.

Nekifeszül, a kéreg ellenáll.
A combján lüktet egy izomcsomó.
Nyitott száján a hideg ki-be jár,
és az arcára ráolvad a hó.